

tot ik in Mei een week vacantie had, zoodat ik tot mijn groote vreugde in staat was de „expeditie” mede te maken.

Want zoo noemden wij onze reis, en wie ons in Januari al er over hoorde redeneeren, en over alles wat we zouden doen en meenemen, hoe we hiervoor zouden zorgen en hoe we dat weer zouden voorkomen, moet op zijn minst wel den indruk gekregen hebben, dat het een zwaarwichtige wetenschappelijke en diplomatieke zending betref naar de binnenlanden van Afrika of het Surinaamsche hoogland. Ik heb zelfs nog een flauwe herinnering ervan, dat we werkelijk van plan waren, jeugdige inboorlingen in onze dienst te nemen en ze te beloonen met zakmesjes en doosjes kralen, maar wat ons het meeste hoofdbreken bezorgde was de vraag: hoe krijgen we onze nesten heel naar Amsterdam? Want ons voornemen was, tegelijk met het nest een zoo groot mogelijke zode met alles wat daarop groeide, uit de grond te steken, om dat in zijn geheel, eerst goed gedroogd en daarna weer tot natuurlijke frisheid gebracht, in de vitrines der Museumzaal ten toon te stellen. Steenhuizen bedacht toen, kisten te laten maken, met drie of vier losse bodems, en op die bodems met een groote menigte touwen de zoden zoo te bevestigen, dat ze zeevast lagen, zonder de grassprietjes en bloempjes te kneuzen. Dat inpakwerk konden we 's avonds in ons hotel verrichten, als we eerst de dag in het veld hadden doorgebracht.

Om uit het veld de nesten naar ons hotel te kunnen vervoeren, vond Steenhuizen het „kleine kistje” uit, dat behalve zijn natuurlijke bodem er inwendig nog twee losse op na hield. Verder namen we mede:

- 1 buitengewone machtiging van de Minister van Justitie voor het schieten van in 't wild levende dieren;
- 1 jachtgeweer;
- 1 botaniseertrommel;
- 100 patronen;
- 2 gros spiegelooogen;
- 2 K.M. touw (geraamd bedrag);
- 1 ijzeren schopje (kinderspeelgoed uit de Fransche bazar, dat ook nooit gedacht had, mede te zullen werken tot meerdere glorie van Artis. (Uitvinding van Steenhuizen);
- 1 veldkijker;
- 1 Engelsch mes, dat op zich zelf reeds eene collectie gereedschappen bevatte;
- 1 cassette met tangetjes, lancetten, scharen, voor het ontleden van vogels;
- 5 sigarenkistjes met zaagsel (fijn gezift);
- 1 dito met gips in poedervorm;
- 50 sinaasappels (de beste van de 3 uitvindingen van St.);
- 1 dagboek;
- 1 schetsboek met een voorraad potlooden.

J. P. T.

(Wordt vervolgd).

Kippen door spreeuwen uitgebroed.

Op een morgen in April 1887 zat ik in mijn studeerkamertje te werken, toen mijn oogen van het boek naar het schooldak tegenover mijn venster dwaalden.

Daar waren een paar spreeuwen druk aan het nestelen. Ik herinnerde me, meermalen gehoord te hebben, dat spreeuwen eieren van een kip uitbroeden kunnen. Dat verhaal had ik steeds voor een sprookje gehouden. Ik besloot eens te onderzoeken, of het al of niet waar was. Om zooveel mogelijk kans van slagen te hebben, zou ik de proef wagen met de kleinste soort van eieren n.l. die der krielkippen.

Na een paar dagen begonnen de spreeuwen te broeden. Ik nam hun eieren weg en legde er 2 kipeieren voor in plaats. Weldra bleek het me, dat de spreeuwen de verwisseling niet bemerkten hadden: ze bleven broeden.

Wat duurden me die 21 dagen, de broeitijd van kippen, lang! Eindelijk kwam de gewichtige 21ste dag.

Ge begrijpt, dat ik mijn nieuwsgierigheid bijna niet kon beteugelen. Ik ging, zoo vroeg dit kon, naar de schoolzolder, luisterde aan de planken, waarmede het dak beschoten was, en hoorde niets!

Maar mogelijk waren de kuikentjes nog te zwak om te piepen, misschien waren ze nog niet uit.

Ik zou daarom nog een uurtje wachten en dan opnieuw een onderzoek instellen.

't Uur kroop voorbij. Ik ging weer luisteren. Ik hoorde niets. Ik zal eens tegen de planken tikken, dacht ik, dan

zullen de kleintjes wel wakker worden. Dezelfde stilte! 's Middags en 's avonds herhaalde ik mijn onderzoek, maar met dezelfde uitslag. 't Was haast om moedeloos te worden.

Daar schoot me te binnen, dat de kippen wel eens een dag langer moeten broeden. Ik zou dus geduld hebben tot de volgende avond.

Toen ging ik het dak op, tilde de pannen omhoog en zag twee eieren

Ik nam er een in de hand. 't Ei was steenkoud.

„Dus een sprookje”, zei ik in me zelf.

En ik had toch duidelijk gevoeld, dat de eieren warm waren, een paar dagen nadat ze in het nest waren gelegd; en ook wist ik toch zeker, dat de spreeuw wegvloog, toen ik de pannen die zelfde morgen optilde.

Mogelijk waren de vogels niet teruggekeerd naar het nest, omdat ik ze gestoord had.

Intusschen (de eieren waren nu toch koud, en op kuikens was dus geen hoop meer) wilde ik eens zien, hoever de kleine kippen zich ontwikkeld hadden. Ik sloeg het eerste ei open, en zag een kuikentje van ongeveer 14 dagen. Het tweede was even ver. De spreeuwen waren dus wel op de eieren weergekeerd, maar 3 weken scheen hun te lang te duren.

Ik nam dat jaar nog eens de proef, maar met ongeveer dezelfde resultaten.

Deze tegenspoed prikkelde me tot volhouden. Ik moest

echter wachten op een gunstig seizoen, en dat was tot het volgend voorjaar.

't Was nog geen half April, of ik keek al vol ongeduld naar de spreeuwen, die eindelijk eindelijk nestelden. Ditmaal zou ik alle pogingen in het werk stellen om te slagen.

Met de meeste nauwlettendheid ging ik de nestbouw en het eierenleggen der vogels na, want ik wilde twee paar spreeuwen vinden, die ongeveer 10 dagen na elkander zouden gaan broeden.

Een kennis had me namelijk verteld, toen ik hem mijn proeven van het vorige jaar mededeelde, dat spreeuwen niet langer dan 14 dagen op de eieren blijven zitten. Nu durf ik niet beweren, dat dit steeds het geval is, doch uit mijn twee ondervindingen, die ik in het voorgaande beschreef, zou ik er haast toe kunnen besluiten.

Mijn plan was nu, de drie weken, die het uitbroeden duurt, over twee paar spreeuwen te verdeelen.

't Scheen, dat ik slagen zou. Werkelijk was een spreeuwenpaar aan het broeden, toen het andere met nestelen begon.

Ge weet zeker, dat de spreeuwen niet zoo heel veel werk maken van het toekomstig verblijf hunner jongen, zoodat ik alle hoop kon voeden, dat het laatste spreeuwenpaar een goede acht dagen later het volle aantal eieren gelegd zouden hebben en met het verwarmen begonnen zouden zijn.

Ik legde twee krielkipeieren in het eerste nest. Na 10 dagen verwisselde ik de eieren uit het tweede nest tegen die, welke in het eerste al half bebroed waren, en wachtte nu op de dingen, die komen zouden.

Reeds op de avond van de 20ste dag hoorde ik duidelijk het piepen der kuikentjes en toen ik de volgende morgen in het nest keek, smaakte ik het genoeg een paar aller-aardigste kleine dingen mede te kunnen nemen.

Ik moest de „opvoeding” van die diertjes natuurlijk op me nemen, daar de spreeuwen op een geheel andere wijze hun jongen opkweeken als de hen dat met de kuikentjes doet. Ze kregen een plaatsje in een stoof, met een wollen kleedje en een stuk watten. Eenige keeren op een dag mochten ze een wandeling maken in een tafellade, waarin ze meteen leerden pikken naar de grutjes. Eerst schenen ze er geen erg in te hebben; maar ik klopte met de vingertop op de bodem en weldra begonnen ze te eten. In melk hadden ze meer trek dan in water, of misschien viel de eerste drank hun beter in het oog.

Langzamerhand werden de diertjes grooter, en nieuwe verrassing 't waren een broer en een zusje. Nu dat zusje was een lief ding. 't Kwam heel gerust op mijn eene hand zitten, om uit de andere een paar korreltjes te snappen. Maar broer was een rakker, die elke gelegenheid te baat nam om te bijten of te krabben, zoodat ik hem heb moeten wegdoen.

Nu is het waar, dat het vechten die kleine kippen aangeboren schijnt (een soort er van heet ook vechtkriel), maar ik geloof dat ze dan meest hun stamgenooten aanvallen.

Mijn jong haantje echter scheen het verschil tusschen schooljongens en hoenders niet te kennen, want de kinderen kregen last van het dier. Ik vermoed, dat het door het opkweeken alle vrees voor de mensch had afgelegd en de aard van de wilde haan vertoonde. Misschien wel zou elke haan zoo lastig zijn, als hij de mensch niet vreesde.

Later heb ik nog eens drie kuikens van het ei af opgekweekt. De hanen vertoonden dezelfde strijd lust.

Amsterdam.

J. POSTMA.

April.

April is in de eerste plaats de maand van het jong gebladerte en van de aankomst der trekvogels.

Ahorn en Paardekastanje staan met den eersten van de maand meestal reeds in blad, dan volgen de vruchtboomen, iepen, wilgen, beuken, haagbeuken, populieren, berken en elzen. De esch, de eik en de noteboom volgen wat later. Onze inlandsche heesters: Hagedoren, Vuilboom, Kardinaalshoedje, Berberis en Liguster zijn meestal wat later dan de uitheemsche soorten in onze parken. Kersen, pruimen, peren bloeien in 't midden van de maand, appels wat later. Wilgen, populieren, beuken, berken en haagbeuken bloeien ook, bij eenigszins gunstig weer ook lorken en pijnboomen.

Van de \pm 200 kruidachtige planten, die in deze maand al bloeien, stippen wij de volgende merkwaardige aan:

Bosch-Anemoon.	(<i>Anemone sylvestris</i>).
Boterbloemen.	(<i>Ran. auricomus</i> , en <i>bulbosus</i>).
Dotterbloem.	<i>Caltha palustris</i> .
Hoornbloem.	<i>Corydalis cava</i> en <i>solida</i> .
Pinksterbloem.	<i>Cardamine pratensis</i> .
Klein Taschjeskruid.	<i>Teesdalia nudicaulis</i> .
Harig viooltje.	<i>Viola hirta</i> .
Klaverzuring. (roode)	<i>Oxalis acetosella</i> .
Steenbreek.	<i>Saxifraga tridactylitis</i> .
Maaagdepalm.	<i>Vinca minor</i> en <i>major</i> .

Parelzaad.
Muurleuwebekje,
Doovenetelsoorteff.
Voorjaars-Poppekast.
Cypres-wolfsmelk.
Harlekijns orchis.
Kievitsbloem.
Vogelmelk.
Wollegras,
Reukgras.
Paardestaart.

Lithospermum arvense.
Linaria cymbalaria.
Lamium album en *amplexicaule*.
Scrophularia vernalis.
Euphorbia cyparissias.
Orchis morio.
Fritillaria meleagris.
Ornithogalum umbellatum en *nutans*.
Eriophorum angustifolium.
Hierochloa.
Equisetum variegatum.

Van de vogels komen o.a. in het begin van de maand:

Gekraagd roodstaartje.	Bruine kiekendief.
Roodborstje.	Aalscholver.
Zwart roodstaartje.	Roode reiger.
Nachtegaal.	Kwak.
Grauwe grasmusch.	Roerdomp.
Bastaardnachtegaal.	Slobeend.
Vinken (wijfjes) de mannetjes zijn er al.	Fuut.
Braamsluiper.	Kleine fuut (hagelzakje).
Fitis.	Boerenzwaluw.
Tapuit.	Huiszwaluw.
	Oeverzwaluw.

Later komen:

Hofzanger.	Roode klauwier.
Zwartkop-grasmusch.	Kwartel.